

RESPECTPROTOCOL

Schooljaar 2023-2024

Veiligheidsplan

Als onderwijsinstelling zijn wij verplicht om het veiligheidsbeleid van de school op te nemen in een veiligheidsplan. Hierin beschrijft de school hoe zij de fysieke, sociale en psychische veiligheid van leerlingen en onderwijspersoneel waarborgt.

In dit veiligheidsplan zijn o.a. de visie van de school, de schoolregels, protocollen en gedragscode opgenomen.

Daarnaast geeft de school aan op welke wijze zij incidenten waarbij sprake is van ongepast/ontoelaatbaar gedrag zoals agressie, geweld, seksuele intimidatie discriminatie pesten en intimidatie, wilt voorkomen en welke interventies de school inzet als deze incidenten zich toch voordoen.

Respectprotocol

De school moet een veilige plaats zijn, waar kinderen zich op hun gemak voelen, zichzelf durven zijn, zich geaccepteerd weten, vertrouwen in zichzelf en anderen hebben.

Pesten is een vorm van agressie waarbij geprobeerd wordt om iemand steeds pijn te doen. Dat kan zowel offline als online gebeuren. Pesten is onacceptabel, in elke situatie. Indien er sprake is van pestgedrag zal de school hier eenduidig en krachtig op reageren. Pestgedrag, in al zijn uitingsvormen, wordt niet getolereerd.

Scholen zijn wettelijk verplicht om pesten effectief, schoolbreed en structureel aan te pakken.

Hieronder valt ook het hanteren van een Respectprotocol.

Het Respectprotocol heeft tot doel om het pesten in of binnen de directe omgeving van de school vroegtijdig te signaleren en daar waar zich incidenten voordoen adequate maatregelen te treffen om verdere escalatie te voorkomen.

In dit Respectprotocol zijn opgenomen:

Deel A Offline pesten

- Wat wordt onder pesten verstaan?
- Welke interventies en acties zet de school in om pestgedrag te voorkomen?
- Welke richtlijnen worden gevolgd om geconstateerd offline pestgedrag aan te pakken?

Deel B Online pesten

- Wat wordt onder cyberpesten verstaan?
- Wat is de rol van de onderwijsprofessional?
- Welke richtlijnen worden gevolgd om geconstateerd online pestgedrag aan te pakken?

Deel C Informatie

- Wie zijn de contactpersonen?
- Hoe werkt de klachtenregeling?
- Opvragen van het veiligheidsplan en Respectprotocol.

1. De Catharinaschool

Inleiding

Onze leerlingen zijn kwetsbaar in hun sociaal emotionele ontwikkeling. Zij hebben hierbij extra ondersteuning nodig en als school hechten wij veel waarde aan het welbevinden van onze leerlingen. We streven naar optimale ontplooiing en een zo groot mogelijke zelfstandigheid. Dit alles binnen de mogelijkheden van de leerling en met het oog op deelname aan de maatschappij (wonen, werken en vrijetijdsbesteding).

Dit is alleen mogelijk als de leerling zich op school veilig voelt, zichzelf kan zijn, niet bang hoeft te zijn en zich op haar/zijn gemak voelt. Een veilige omgeving zorgt ervoor dat kinderen zich goed kunnen ontwikkelen. Pesten zorgt voor een onveilige situatie.

De school hanteert daarom een Respectprotocol om pestgedrag tijdig te kunnen signaleren, te voorkomen en aan te pakken. Belangrijk hierbij is een goede samenwerking tussen school, ouders en eventuele andere betrokkenen.

1.1. Integrale aanpak

De school hanteert een schoolbrede- en integrale aanpak om pestgedrag te voorkomen
Dit houdt in:

Zorgniveau 1

SWPBS

SWPBS is een geïntegreerde en preventieve gedragsaanpak op schoolniveau, groepsniveau en individueel niveau. Met SWPBS creëert de school een veilig en positief klimaat zodat alle leerlingen optimaal kunnen profiteren van het geboden onderwijs. Pesten bedreigt dit uitgangspunt.

SWPBS maakt gebruik van een combinatie van 'evidence based' interventies en strategieën, gericht op het versterken van gewenst gedrag en op het voorkomen van probleemgedrag.

Binnen SWPBS staan de vier kernwaarden van de Catharinaschool centraal:

Respect, Vertrouwen, Samenwerken en Plezier.

Deze kernwaarden zijn vertaald naar vier kapstokregels:

- ik ben lief voor de ander
- ik maak goede afspraken
- ik ga netjes om met spullen
- ik vraag om hulp

Deze kapstokregels zijn leidend voor alle groepen binnen de school en de gedragsverwachtingen hangen zichtbaar op in iedere ruimte. Iedere groep vertaalt deze kapstokregels naar concrete, gewenste en positieve gedragsverwachtingen en worden samen met de leerlingen besproken en geoefend. Zo weten leerlingen welk gewenst gedrag van hen verwacht wordt. De school hanteert een schoolbreed bekrachtigingssysteem en reactieprocedure. In het begin van het schooljaar wordt positief sociaal gedrag extra bekrachtigd door complimenten en het bekrachtigingssysteem.

Uit: Schooldocument SWPBS schooljaar 2023-2024

ZIEN!

ZIEN is een digitaal expertsysteem waarmee op gestandaardiseerde wijze het sociaal- emotioneel functioneren van leerlingen systematisch in kaart wordt gebracht. ZIEN biedt meerdere handelingssuggesties als blijkt dat op groeps- en of leerlingniveau zorgbehoeften zijn. Daarnaast biedt ZIEN interventies die preventief en curatief kunnen worden ingezet om een veilige omgeving te creëren binnen de school en groep.

In de leerkrachtvragenlijst ZIEN vormt het welbevinden van de leerlingen een indicator voor de veiligheidsbeleving van leerlingen. Daarnaast geven de leerlingvragenlijsten 'Leer-en leefklimaat' en 'Veiligheidsbeleving' een indicatie van de ervaren veiligheid bij de leerlingen.

Burgerschapsonderwijs

In schooljaar 23-24 is de school gestart met een implementatietraject 'Burgerschapsonderwijs in ontwikkeling'. Hiervoor is een activiteiten plan ingediend bij de overheid in het kader van de een 'Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden 2023'

De Catharinaschool heeft een schooleigen visie op burgerschapsonderwijs:

Met burgerschapsonderwijs draagt de school bij aan een zo optimaal mogelijk participeren binnen de samenleving en is gericht op het vreedzaam samenleven met elkaar in een democratische en diverse maatschappij.

Hierbij zijn respect, vertrouwen, plezier en samenwerken belangrijke kernwaarden die de school uitdraagt naar haar leerlingen, naar ouders/verzorgers en naar elkaar.

Wij leren onze leerlingen een positieve bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van een rechtvaardige samenleving en kennis te nemen van de rechten en plichten in deze samenleving.

Met het ontwikkelen van een zo groot mogelijke zelfstandigheid, positief zelfbeeld en competentiegevoel bieden wij onze leerlingen een solide basis om op latere leeftijd zo zelfstandig mogelijk te kunnen functioneren.

Centraal staat dat onze leerlingen zich binnen hun mogelijkheden zo optimaal mogelijk ontplooiën tot een zo zelfstandig en sociaal mogelijke deelname aan onze samenleving, nu en later, gericht op wonen, werken en vrijetijdsbesteding. Leerlingen leren om zichzelf te mogen zijn en respect te hebben voor elkaar. Iedere leerling mag zich ontwikkelen in overeenstemming met zijn of haar capaciteiten, belangstelling en behoeften.

We streven naar een brede, optimale ontplooiing en onze missie is dan ook:

"Samen op weg naar zelf doen waar het kan".

Uit: Concept schooldocument Burgerschapsonderwijs in ontwikkeling schooljaar 2023-2024

Tevredenheidsonderzoek

Om als school zelf een goed beeld te krijgen van de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel wordt in een tevredenheidsonderzoek leerlingen en personeel gevraagd of zij zich veilig voelen, hoe ze het sociale klimaat op school ervaren en of ze tevreden zijn over de gang van zaken.

De gouden weken

Ieder schooljaar wordt in de eerste periode tot aan de herfstvakantie in alle groepen expliciet aandacht besteed aan groepsvormende activiteiten. De groep heeft de eerste weken na de zomervakantie begeleiding nodig om zich te vormen tot een positieve groep. De Gouden Weken tot aan de Herfstvakantie beslaan de fasen forming, norming en storming. De Gouden Weken kiest ervoor om de normingsfase naar voren te halen.

De Gezonde school

Vanuit de schoolvisie wil de Catharinaschool ernaar streven zoveel als mogelijk uit het kind/ de leerling te halen, de mogelijkheden optimaal benutten. Het kind en zijn hulpvraag staan centraal. Er wordt gestreefd naar optimale ontplooiing en een zo groot mogelijke zelfstandigheid. Dit alles binnen de mogelijkheden en met het oog op deelname aan de maatschappij (wonen, werken en vrijetijdsbesteding). Er wordt rekening gehouden met de mogelijkheden en beperkingen van de kinderen en de missie is dan ook: "Samen op weg naar zelf doen waar het kan".

Wanneer dit wordt vertaald naar gezonde school en thema seksualiteit en relaties kunnen we concluderen dat de Catharinaschool een veilige en positieve kijk geeft op seksualiteit en relaties. Optimale ontplooiing staat centraal. Leerlingen leren investeren in de relatie met elkaar en staan op voor diversiteit in relaties. We leren leerlingen deel te nemen aan de maatschappij en weerbaar te

maken zodat zij (nu en later) verantwoorde keuzes maken binnen het kader van seksualiteit en relaties. We houden rekening met de mogelijkheden en beperkingen van onze leerlingen. Leerlingen leren hun grenzen te verleggen en hiermee hun (zelf) vertrouwen te vergroten en het gevoel te krijgen competent te zijn. We vergroten de autonomie van onze leerlingen.

Uit: Schooldocument Relaties en Seksualiteit 2021

Thema's

Jaarlijks komen verschillende thema's rondom pesten aan de orde:

Landelijke week tegen pesten

Landelijke dag tegen pesten,

Thema Pesten en plagen,

Week van respect

Week van de Social Media

Schoolregels

Voor het VSO zijn schoolregels opgesteld en worden ieder jaar geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

Zorgniveau 2

De leerkracht besteedt aandacht aan (groepjes) leerlingen die betrokken zijn bij incidenten d.m.v. extra lessen SEO over dit onderwerp. Soms is het nodig om extra momenten te creëren om de bewustwording bij de leerlingen te vergroten. Dit werkt preventief.

Zorgniveau 3 en 4

Inzetten van het Respectprotocol.

Deel A Offline pesten

1. Wat is pesten

Bij pesten zijn verschillende mensen betrokken: de pester(s), de gepeste, de meelopers en de omstanders.

De pester heeft vaak een sterkere sociale positie dan degene die gepest wordt. Hij/zij laat de ander de klos zijn om zelf niet de klos te worden. Pesten veroorzaakt stress, angst, eenzaamheid en gebrek aan zelfvertrouwen.

Pesten stopt niet vanzelf. Het is belangrijk om in te grijpen. Pesten kan stoppen als omstanders het afkeuren en de gepeste helpen.

We spreken van pesten als dezelfde leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en intimiderend.

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een groep waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden.

Pestgedrag moet door iedereen serieus genomen worden.

Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is er grip op te krijgen. Teamleden, ouders en leerlingen hebben echter een taak bij het tegengaan van pesten.

Leerlingen moeten kunnen rekenen op hulp van volwassenen in de school. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Voor leerkrachten betekent het dat ze groepsgesprekken houden, aandacht hebben voor de groepssfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de

groep. Zij maken afspraken met de leerlingen/groep en zorgen ervoor dat de afspraken worden nagekomen.

2. Hoe wordt gepest?

Met woorden	Vernederen Belachelijk maken Schelden Dreigen Met bijnamen aanspreken Gemene briefjes, mails sms'jes schrijven
Lichamelijk	Trekken, duwen, sjoeren aan kleding Schoppen en slaan Krabben en aan haren trekken Wapens gebruiken
Achternvolgen	Opjagen en achterna lopen In de val laten lopen, klem zetten Opsluiten
Uitsluiting	Doodzwijgen en negeren Uitsluiten van feestjes Uitsluiten bij groepsopdrachten
Stelen en vernielen	Afpakken van kledingstukken, schooitas, spullen Kliederen op boeken Banden lek steken Fiets beschadigen Jas of tas verstoppen
Afpersing	Dwingen om geld of spullen te geven Dwingen om iets voor de pester te doen Dwingen om iets voor de gepeste te doen
Cyberpesten	Anonieme berichten Vertrouwelijke informatie verspreiden Foto's en filmpjes verspreiden Buiten sluiten

3. De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer de kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- Schaamte.
- De angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan erger wordt.
- Het probleem lijkt onoplosbaar.
- Het idee dat het kind niet mag klikken.

Mogelijke signalen van gepest worden:

- Niet meer naar school willen.
- Niet meer over school willen vertellen.
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden.
- Slechtere resultaten op school.
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen.

- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben.
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen.
- Niet willen slapen, vaak wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben.
- De verjaardag niet willen vieren.
- Niet alleen een boodschap willen doen.
- Niet meer naar een club of vereniging willen gaan.
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen.
- Thuis prikkelbaar zijn, boos of verdrietig.
- Zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven.

4. De pester

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Zij dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag.

Echter zijn zij vaker onzeker en proberen zij zichzelf groter te maken door anderen kleiner te maken. Pesters krijgen vaak andere leerlingen mee, want wie meedoet loopt de minste kans om zelf slachtoffer te worden.

Pestgedrag kan de volgende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie.
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet). Als een pester zich verloren voelt in een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
- Het moeten spelen van een niet-passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas.
- Een niet democratisch leefmilieu in de klas, een autoritaire benadering.
- Een gevoel van incompetentie op school.
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid of verantwoordelijkheid).

5. De meelopers

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf gepest te worden, maar ze kunnen het ook stoer vinden en in de populariteit van de pester willen meeliften.

6. De andere leerlingen

De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er gepest wordt. Ze voelen zich wel vaak schuldig dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

Het Respectprotocol

Dit protocol is een vastgelegde wijze waarop we het pestgedrag in voorkomende gevallen benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en ook de specifieke aanpak van pestgedrag.

1. Uitgangspunten

Het Respectprotocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen.
2. De school is actief in het creëren van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.

3. Leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
4. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het Respectprotocol).
5. De school zet in op preventieve activiteiten.

2. De Vijfsporenaanpak

De Vijfsporenaanpak is een manier om in scholen en andere instellingen waar leerlingen samenkomen het pesten aan te pakken. Deze aanpak richt zich op alle betrokkenen: de gepeste leerling, de pester(s), de meelopers, de ouders, de groepsgenoten, de school en mogelijk externe instanties.

De Vijfsporenaanpak is bedacht en uitgewerkt door Bob van der Meer, die al sinds de jaren tachtig aandacht vraagt voor pesten.

Spoor 1: De gepeste leerling steunen.

Dat wil zeggen:

- Luisteren naar wat er gebeurd is.
- Het probleem van de leerling serieus nemen.
- Met de leerling overleggen over mogelijke oplossingen.
- Samen met de leerling werken aan deze oplossingen.
- Eventueel deskundige hulp van buiten inschakelen (bijvoorbeeld een weerbaarheidstraining of sociale vaardigheidstraining).
- Zorgen voor vervolgesprekken.

Spoor 2: De pester steunen.

Dat wil zeggen:

- Met de leerling bespreken wat pesten voor een ander betekent.
- De leerling helpen zijn relaties met andere leerlingen te verbeteren.
- Zorgen dat de leerling zich veilig voelt en uitleggen wat jij als leerkracht daaraan gaat doen.
- Grenzen stellen en die consequent handhaven.
- De leerling helpen zich aan regels en afspraken te houden.
- Zorgen voor vervolgesprekken.

Spoor 3: De ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester steunen.

Dat wil zeggen:

- Ouders die zich zorgen maken serieus nemen.
- Ouders informeren over pestsituaties, over pesten en over manieren om pesten aan te pakken en te voorkomen.
- Met ouders overleggen over manieren om pestsituaties aan te pakken.
- Zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige hulp.

Spoor 4: De andere leerlingen betrekken bij de oplossing van het pesten.

Dat wil zeggen:

- Met de leerlingen in de groep praten over het pesten en hun eigen rol daarin.
- Met de andere leerlingen overleggen over mogelijke manieren van aanpak en oplossing en hun rol daarin.
- Samen met de leerlingen werken aan oplossingen waaraan ze zelf actief bijdragen.

Spoor 5: Als school de verantwoordelijkheid nemen.

Dat wil zeggen:

- De school neemt nadrukkelijk stelling tegen pesten en ontwikkelt een duidelijk beleid.

- De school zorgt dat alle medewerkers voldoende bekend zijn met pesten in het algemeen en in staat zijn het pesten in de eigen groep te herkennen en aan te pakken.

Stappenplan na melding van pesten

1. Samenwerking

Het Vijfsporenmodel geeft aan dat pesten op 5 sporen tegelijk moet worden aangepakt. Om dit te bewerkstelligen is samenwerking nodig tussen de verschillende partijen.

Ouders/verzorgers worden altijd ingelicht door de school, zowel de ouders van het slachtoffer, als de ouders van de pester.

2. Signaleren en analyseren

Leerkrachten en interne begeleiders hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten.

Het is belangrijk dat leerkrachten/ondersteuners pesten vroegtijdig signaleren en analyseren.

Zo nodig wordt het ‘Plan van actie’ ingezet na melding van pesten.

1. Signaleren

Dit signaleren is niet eenvoudig. Het vergt een open oog en oor van betrokkenen.

Bij melding van pestgedrag wordt indien gewenst rekening gehouden met de anonimiteit van de melder.

2. Analyseren.

Aan de hand van de opgevangen signalen analyseert de leerkracht in eerste instantie wat er aan de hand is. Wie zijn bij de situatie betrokken, wat is de ernst van de situatie, wie is het slachtoffer, hoe en door wie wordt er gepest, wat is de rol van de groep, bestaat het probleem al langer, zijn er al interventies geweest enz.

Indien noodzakelijk overlegt de leerkracht met de intern begeleider.

3. Plan van actie

Het plan van actie is gericht op het direct stopzetten van het pestgedrag. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste leerling en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de interne begeleider, ouders/verzorgers en/of externe deskundigen.

Het plan van actie wordt schriftelijk vastgelegd in ParnasSys.

De stappen die worden ondernomen dienen steeds geëvalueerd te worden. In een vroeg stadium kan steeds bijstelling plaatsvinden, zodat het plan van actie tot resultaat kan leiden.

Stap 1. Analyse.

Wanneer het pesten plaatsvindt in groepsverband, heeft de leerkracht een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de pester) en de leerling die gepest wordt (de gepeste).

Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat.

De leerkracht informeert de Intern begeleider.

Stap 2. Gesprek met de gepeste leerling en gesprek met de pester(s).

Vervolgens organiseert de leerkracht een gesprek tussen betrokken leerlingen :

In dit gesprek worden de volgende punten besproken en schriftelijk vastgelegd in ParnasSys:

- Het bespreken van de gebeurtenissen waarbij het probleem duidelijk en helder wordt geformuleerd.
- In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te stoppen.
- Het bespreken van het vervolgtraject: Het inzetten van de stappen 6 en 7 indien het pesten zich herhaalt.

- Het plannen van een evaluatiegesprek.

Deze vindt plaats binnen een week na het gesprek.

Stap 3. Het geven van informatie

De leerkracht praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groeps lid heeft.

Als er meerdere leerlingen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt kan worden van beschikbare methoden. Er zal benadrukt worden dat alle leerlingen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen. Het team wordt op de hoogte gesteld van het pestgedrag i.v.m. toezicht op het plein e.d.

Stap 4. Afronding

Wanneer de leerkracht signaleert dat het pesten daadwerkelijk is gestopt, informeert de leerkracht de ouders/verzorgers hierover.

Bovendien informeert de leerkracht de intern begeleider en de contactpersoon over het voorval en de gemaakte afspraken. De leerkracht registreert dit in ParnasSys.

Stap 5. Nazorg

Het is belangrijk om de leerlingen voorlopig te blijven volgen om te voorkomen dat het pestgedrag terugkeert.

Vraag de leerling die gepest is af en toe hoe het met hem/haar gaat. Ook de leerling die gepest heeft kunt u vragen hoe het met hem/haar gaat. Deze kan namelijk ook behoefte hebben aan aandacht. Hiermee is de procedure afgerond.

Stap 6. Blijvend pestgedrag; herhaling van het pestgedrag

Indien het pesten door blijft gaan of terugkeert en indien het pesten het groepsverband overstijgt, neemt de intern begeleider de rol van de leerkracht over.

De Intern begeleider heeft een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden. In het gesprek met de pester is het doel drieledig, namelijk:

- Confronteren.
- Mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen.
- Helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten.

In het gesprek tussen beiden worden de volgende punten besproken en vastgelegd in ParnasSys.

- Het bespreken van de gebeurtenissen.
- In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/ te stoppen.
- Het geven van adviezen.
- Het bespreken van het vervolgtraject (stap 7) indien het pesten zich herhaalt.
- Het plannen van een evaluatiegesprek. Deze vindt plaats binnen een week na het gesprek.

Is er sprake van recidief gedrag dan worden betrokken ouders/verzorgers op de hoogte gebracht en worden ouders/verzorgers uitgenodigd voor een gesprek.

In dit gesprek worden de volgende punten besproken en schriftelijk vastgelegd in ParnasSys.

- Helderheid geven over het vervolgtraject (inzet stap 7) bij herhaling van pesten.
- Verzoek aan ouders/verzorgers om met de leerling te praten .
- Tevens worden de mogelijkheden voor hulp met de ouders besproken. Zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige hulp.
- Met ouders overleggen over manieren om peestsituaties aan te pakken.
- In overleg met ouders/verzorgers worden concrete afspraken gemaakt.
- Het plannen van een vervolgesprek. Deze vindt plaats binnen twee weken na het gesprek.

Mocht in het voornoemde gesprek geen overeenstemming bereikt worden, dan neemt de directie een besluit over de vervolgstappen. Hiervan worden ouders/verzorgers binnen een week na het gesprek schriftelijk op de hoogte gesteld.

1. De intern begeleider koppelt alle informatie weer terug naar de leerkracht en contactpersoon.
2. Stap 5 en stap 6 zijn weer van toepassing of indien het pesten door blijft gaan of terugkeert, inzetten van stap 7.

Stap 7. Inzet Vervolgtraject

Indien het pesten door blijft gaan of terugkeert:

1. Intern begeleider informeert leerkracht en contactpersoon.
2. Intern begeleider informeert Directie.
3. In samenspraak een besluit nemen over de vervolgstappen:
 - Wanneer de pester opnieuw in pestgedrag vervalt, wordt de leerling binnen de CvB besproken en worden de ouders geïnformeerd over het advies van de CVB. Mogelijk is externe hulp aangewezen.
 - Wanneer ook hierna het ongewenste gedrag aanhoudt, wordt de procedure ingezet zoals deze is omschreven in de schoolgids (Protocol schorsing en verwijdering).
4. Ouders/verzorgers worden hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld en uitgenodigd voor een gesprek.

Evaluatie.

Het proces dient in zijn geheel te worden geëvalueerd.

Ouders

Adviezen aan ouders:

Stap 1: Let op signalen dat uw kind gepest wordt, neem uw kind serieus.

Stap 2: Bespreek de situatie met uw kind, blijf in gesprek met uw kind en neem uw kind serieus.

Stap 3: Bespreek de situatie met de leerkracht op school.

Geef aan dat u een terugkoppeling wilt van de gemaakte afspraken en van het verdere verloop.

Stap 4: Blijf regelmatig vragen hoe het nu gaat en herhaal dit na een tijdje.

Deel B Online pesten

Omdat sociale media zo makkelijk toegankelijk zijn, opent dit de weg voor online pesten, dreigementen of afpersing.

Online zoeken kinderen grenzen op, net zoals ze dat offline doen. Alleen gaan ze online makkelijker een stapje verder, door de aard en context van het medium dat ze gebruiken. De informatie die online wordt gedeeld via platforms zoals Instagram, Whatsapp en Snapchat komt ongefilterd en ongenueanceerd binnen.

Kinderen en jongeren zien hierdoor beelden die ze gezien hun leeftijd en ontwikkeling niet altijd op waarde kunnen schatten. Grensoverschrijdende en strafbare beelden worden nonchalant gedeeld en doorgestuurd, zonder dat kinderen de consequenties overzien of zich realiseren dat ze in sommige gevallen delicten plegen. Denk hierbij aan discriminatie, belediging, laster, smaad, kinderpornografie, shamesexting en wraakporno.

1. Wat is cyberpesten?

Cyberpesten, digitaal pesten of digipesten is een vorm van pesten op internet of via een mobiele telefoon. Denk bijvoorbeeld aan het sturen van nare berichten, het uploaden van gênante video's of het ongewenst doorsturen van persoonlijke informatie over het slachtoffer.

De onlinewereld is wezenlijk anders dan de offline wereld. Bestanden kunnen breder verspreid worden, zijn zichtbaarder voor anderen en kunnen moeilijk verwijderd worden. Zelfs als het pesten voorbij is, zijn de berichten hierover nog terug te vinden. Hierdoor kan het online pesten ingrijpende en langdurige gevolgen hebben.

Het lijkt erop dat cyberpesten samenhangt met dezelfde problematiek als die bij traditioneel pesten. Slachtoffer zijn van cyberpesten hangt, net als bij traditioneel pesten, samen met problemen zoals depressie, angst. Veel slachtoffers van cyberpesten zijn ook slachtoffers van traditioneel pesten. Kinderen die te maken hebben met zowel traditioneel als met cyberpesten ervaren de meeste problemen. Omdat cyberpesten zo sterk gerelateerd is aan traditioneel pesten, is een gecombineerde aanpak van traditioneel pesten en cyberpesten het meest raadzaam.

2. Vormen van online pesten

De meest voorkomende vormen van online pesten zijn:

- Ongevraagd in- en uit groepen gooien
- Blokkeren
- Negeren
- Roddelen
- Laster/smaad
- Schelden
- Bedreigen
- Discrimineren
- Ongewenst beelden maken, bewerken en delen
- In vertrouwen gedeeld beeldmateriaal verspreiden
- Stalken
- Spammen
- Shaming en blaming (victimblaming)

3. De online pester

Beschermd door het gevoel van anonimiteit kan een pester online verder gaan dan bij andere vormen van pesten. De online pester houdt zijn identiteit bewust achter. Hij waant zich veilig, vertoont ongeremd gedrag en heeft niet door hoe hij overkomt op anderen.

Bij het online pesten kunnen subtiele vormen gebruikt worden om de machtsongelijkheid tussen de pester en het slachtoffer vorm te geven. Denk hierbij aan negeren, buitensluiten, het posten van emoji met dubbele betekenissen, hoektags en dergelijke.

Buitenstaanders kunnen immers het vertoonde online gedrag niet met 100 procent zekerheid duiden als pestgedrag. Daarom is het belangrijk om uit te gaan van wat het slachtoffer ervaart.

4. Rol van de onderwijsprofessional

Onderwijsprofessionals hebben een belangrijke functie om online pesten te voorkomen, te signaleren en te verminderen. Het is belangrijk dat ze:

- Kennis hebben van online pesten om pestsituaties te herkennen.
- Leerlingen helpen zich in elkaar in te leven en te bedenken hoe berichten (onbedoeld) negatief geïnterpreteerd kunnen worden.
- Kennis hebben van online én offline groepsdynamica.
- Op de hoogte zijn van de online interesses van hun leerlingenpopulatie en hierop anticiperen.
- Op de hoogte zijn van technologische ontwikkelingen in de nabije toekomst om te anticiperen op negatief gebruik hiervan.
- Op de hoogte zijn van de inhoud van het Respectprotocol en adequaat reageren in geval van online pesten.
- Samen met leerlingen afspraken maken over online gedrag.
- Gemaakte afspraken handhaven.

- Leerlingen bewust maken van hun online gedrag op sociale media en in games door bijvoorbeeld mediawijsheid op te nemen in het schoolbeleid.
- Leerlingen voorlichten hoe ze kunnen handelen als een klasgenoot online wordt gepest of als leerlingen zelf online gepest worden.
- Leerlingen stimuleren om sociale media op positieve wijze in te zetten.
- Maak jongeren bewust van deze groepsdynamiek en maak ze weerbaar door ze onder meer handvatten te geven om in te grijpen als online pesten zich voordoet. Spreek duidelijk uit dat online pesten niet wordt getolereerd en dat de school bereid is te helpen.

5. Aanpak cyberpesten

Als een kind online wordt gepest is het belangrijk om, net zoals bij traditioneel pesten, het kind serieus te nemen. Een van de weinige voordelen van online pesten is dat er bewijs is. Hiermee wordt sneller duidelijk wie betrokken zijn, tenzij het afkomt van een anoniem account.

De praktijk wijst uit dat snel handelen nodig is, zeker als er compromitterende foto's online verspreid worden. Een ingrijpende pestsituatie even over het weekend tillen is af te raden. Het bereik online is groot en de schade kan daardoor snel oplopen.

Cyberpesten is sterk gerelateerd aan traditioneel pesten. Het meest raadzaam is een gecombineerde aanpak van traditioneel pesten en cyberpesten.

In de aanpak van online pesten volgt de school dezelfde stappen als die van het offline pesten.

Deel C Informatie

In de schoolgids is het beleid van de school ten aanzien van pesten opgenomen.

Op de website en in de schoolgids van de Catharinaschool is informatie te vinden betreffende:

- Klachten en klachtenprocedure.
- De contactpersonen van de school.
- De landelijke klachtencommissie (GCBO).
- De vertrouwensinspecteur.
- Externe hulpverleners waaronder de GGD.

Contactpersonen Catharinaschool

Franca Goossens (Intern specialist gedrag)

Sandy Langenveld (Leerkracht)